

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Nesodden kommune

For 2020

OFFENTLIG SEKTOR

”Å stille etiske- og sosiale krav i offentlige anskaffelser er nødvendig for å fremme anstendige arbeids- og miljøforhold. Det vil også styrke prinsippet om likebehandling, som er en forutsetning for velfungerende og effektive markeder.”

Til lesere av rapporten

Offentlig sektor er landets største kunde og forbruker. Med dette følger stor innkjøpsmakt og et stort ansvar. Gjennom forvaltningen av fellesskapets ressurser bør offentlige virksomheter gå foran og etterspørre varer som er tilvirket etter høye etiske og sosiale standarder for arbeids- og miljøforhold i leverandørkjeden.

Medlemmer i Etisk handel Norge har forpliktet seg til å bruke sin innflytelse til å øke oppslutningen om etisk handel. For medlemmer i offentlig sektor betyr det at innkjøpsmakten skal brukes på en måte som fremmer ansvarlig handel og rettferdig konkurranse mellom leverandører, der samfunnsansvar er en viktig komponent på linje med pris, kvalitet, leveringssikkerhet, osv. En viktig målsetting er derfor at etisk handel skal bidra til at useriøse leverandører ikke tildeles offentlige kontrakter. En annen, og like viktig målsetting, er at offentlig sektor anskaffer varer og tjenester på en måte som bidrar til at de som lager produktene får sine grunnleggende rettigheter oppfylt og at produksjonen ikke er til skade for miljøet.

Medlemmer i Etisk handel Norge er forpliktet til årlig å rapportere om fremdriften i arbeidet med etisk handel. Rapporten er offentlig tilgjengelig. Medlemmenes innmeldingstidspunkt vil påvirke hvor langt de har kommet.

Rapporteringsmalen for medlemmer i offentlig sektor ble revidert 2013, blant annet for å gi et bedre og klarere bilde av medlemmenes arbeid med etisk handel i leverandørkjeden. Andre forhold som miljøvennlige innkjøp, sosial dumping og anskaffelse av rettferdig handel-merkede varer er også viktig, men ikke en del av denne rapporten.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: **Kommunedirektøren**

Kommunedirektøren anser det som en forutsetning for en moderne kommuneorganisasjon at alle våre kontrakter og handel skal være underlagt etiske vurderinger.

Nesodden kommune er i denne sammenheng tilknyttet Felles innkjøpskontor i Follo (FIK), og omfatter samarbeid mellom fire kommuner; Ås, Vestby, Frogn og Nesodden. I dette samarbeidet er det utarbeidet felles innkjøpsstrategi, som tar sikte på å blant annet ivareta lovfestede etiske retningslinjer. Nesodden kommune har i 2020 vedtatt ny strategi for offentlige anskaffelser hvor også etisk handel har blitt viet tiltak. Innføring av skjerpede seriositetskrav skal til politisk behandling i 2021, samt at innkjøpsreglementet blir oppdatert.

Nesodden kommune har en desentralisert modell der virksomhetslederne er ansvarlig for innkjøp innenfor egen budsjettamme. Fra 1.9.20 har kommunen innkjøpsrådgiver i 100% stilling og fra 1.12.20 ny rådgiver i delt stilling med 50% ansvar for eHandel og annet forefallende innen anskaffelser.

Om virksomheten:

Navn:

Nesodden kommune

Antall ansatte:

1 193

Samlet innkjøp av varer og tjenester, inkl. investeringer, i rapporteringsåret (NOK):

657 375 534

Anskaffelser og leverandører som omfattes av årsrapporten:

Antall anskaffelser som omfattes av rapporten:

0

Hvilke varer som omfattes:

Ingen for 2020

Antall leverandører:

0

Totalverdi (cirka) på anskaffelsene som omfattes av rapporten (NOK):

0

Kontaktinformasjon for rapporten:

Navn: Tanya Omtvedt Aslakrud

Stilling: Innkjøpsrådgiver

Epost: tanya.aslakrud@nesodden.kommune.no

Telefon: 90629479

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2016

“Kommunens samfunnsansvar
gjennomfører alt vi gjør,
kommunes verdier og etiske
retningslinjer er en felles plattform
for ansatte og folkevalgte”

Foto: Flickr, ILO Better Work Programme

Prioriterte mål / aktiviteter i rapporteringsåret

Mål / aktiviteter for rapporteringsåret	Status / fremdrift
Gjennomføre kontroll på minst ett risikoområde	Utsatt til 2021
Vedta mål og strategi for anskaffelsesområdet i kommunen	Vedtatt i kommunestyret 2.3.2020
Holde minst fem eHandelskurs	Avholdt. I tillegg lagd webkurs i eHandel, både på teori og praksis, som ligger tilgjengelig for alle ansatte på intranettet
Publisert maler og rammeverk	Malene ligger tilgjengelig for alle ansatte på intranettet, samt med linker til offentlige steder (anskaffelser.no) for å sikre gode innkjøpsprosesser

Prioriterte mål / aktiviteter for kommende rapporteringsår

Mål / aktiviteter
Gjennomføre kontroll på minst ett risikoområde
Få vedtak på oppdatert innkjøpsreglement
Få vedtak angående skjerpede seriøsitetskrav

1. FORANKRING

Forankring, organisering og kompetanse

1. FORANKRING, ORGANISERING OG KOMPETANSE

1.1 Hvordan arbeid med etisk handel er forankret og organisert i virksomheten

Om arbeidet med etisk handel er forankret i strategiske prosesser / dokumenter.

Etisk handel er forankret i anskaffelsestrategien under delmål 4 "Nesodden kommune skal vise samfunnsansvar i sine anskaffelser".

Om det er utarbeidet en konkret plan eller tilsvarende for mål / aktiviteter som gjelder rapporteringsåret.

Under delmål 4 i strategien fremkommer et mer konkret tiltak "2. Etablere og vedta rutiner for å ivareta grunnleggende menneskerettigheter og andre samfunnshensyn knyttet til anskaffelser".

Videre fremkommer det i strategien "Etter lov om anskaffelser skal oppdragsgivere ha egnede rutiner for å fremme respekt for grunnleggende menneskerettigheter i anskaffelsen. Flere av produktene norske kommuner anskaffer finnes på Digitaliseringsdirektoratets liste over produkter med høy risiko for kritikkverdige arbeidsforhold i leverandørkjeden, og som Fairtrade-kommune vil kommunen øke sin bevissthet ved å etterspørre produkter med anerkjente tredjepartssertifiseringer."

Om det rapporteres på fremdriften i arbeidet med etisk handel til administrativ / politisk ledelse i virksomheten.

Det vil bli rapportert på dette gjennom sak om skjerpede seriøsitetstiltak i kommunestyret i 2021.

Om en person i virksomheten har ansvar for arbeidet med etisk handel.

Etisk handel ligger hos Innkjøp, og det faglige ansvaret og oppfølgingen ligger der. Arbeidet ledes av økonomisjef i team økonomi og analyse.

Om andre personer i virksomheten er involvert i arbeidet med etisk handel.

Ja, det er dialog med virksomhet Eiendom.

1.2 Kompetanseutvikling og opplæring

Om deltakelse på kurs og/eller andre kompetansehevende tiltak i rapporteringsåret for å øke kunnskapen om etisk handel hos ansatte.

Innkjøpsrådgiver deltar på webinarer om alle teamer innen offentlige anskaffelser, som også berører etisk handel, uten å ha deltatt på konkret webinar for dette temaet.

Om virksomheten har identifisert behov for opplæring og/eller andre kompetansehevende tiltak knyttet til etisk handel.

Maler og rammeverk ivaretar det grunnleggende og kommunen har god oversikt over alle rammeavtaler på intranettet.

2. IMPLEMENTERING

Implementering av etisk handel i anskaffelsesprosessen

Foto: Kirkens Nødhjelp

2. IMPLEMENTERING AV ETISK HANDEL I ANSKAFFELSESPROSESSEN

2.1 Risikokartlegging

Beskriv metode og/eller kilder for risikokartlegging virksomheten bruker, før eller etter inngåelse av kontrakt, for å identifisere risiko for mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

Felles innkjøpskontor har utarbeidet en rutine som følges ved etablering av felles rammeavtaler.

Rutinen inkluderer vurderinger knyttet til:

- om produktet som skal anskaffes, er et høyrisikoprodukt (om produksjonsprosessen innebærer risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter)
- forholdsmessighet (volum, verdi og varighet)
- markedsmodenhet
- produktets strategiske viktighet for virksomheten
- avvisning (f.eks. om leverandøren er tidligere dømt for barnarbeid)
- kontraktsoppfølging

Ved utarbeidelse av FIK sine konkurransegrunnlag utarbeides blant annet en overordnet kontraktsstrategi som tvinger en til å tenke igjennom anskaffelsen fra A til Å i forkant av kunngjøring blant annet når det gjelder mulige brudd på arbeidstakerrettigheter og miljøforhold i leverandørkjeden.

Andre verktøy som benyttes er:

- DIFI's prosessveiledning om sosialt ansvar
 - Difi's risikostyringsverktøy for etiske krav
 - DIFIs oversikt over høyrisikoprodukter
 - Etiske kvalifikasjonskrav
 - Etiske tildelingskriterier
 - Etiske kontraktskrav
 - 8 ILO-konvensjoner
 - DIFI og IEH standard kontraktsvilkår for etisk handel
 - Veileder: Bruk av anerkjente merkeordninger og anerkjente miljøledelse i offentlige innkjøp - 7 Sosiale merkeordninger
 - Oppfølging av sosiale- og miljøkrav i vareleveranser (samkjøpsavtale Oslo kommune)
- 13
- Egenrapportering sosialt ansvar

2.2 Etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen

Oppgi i hvilke anskaffelser etiske- og sosiale krav er anvendt i rapporteringsåret, inklusive anskaffelser tidligere år dersom disse er gjenstand for oppfølging; type avtale; antall leverandører som leverer på avtalene; krav i hvilke faser i anskaffelsesprosessen. Virksomheter som legger etiske- og sosiale krav til grunn i alle anskaffelser lister opp minst fem anskaffelser der kravene anses som relevante.

I hvilke anskaffelser	Type avtale	Antall leverandører på avtalen	Anvendt etiske/sosiale krav i anskaffelsesprosessen		
			Som kvalifikasjonskrav	Ved tildeling av kontrakt	Som kontraktsvilkår
Servise og kjøkkenutstyr	Rammeavtale	1	Ja	Nei	Ja
Lærebøker og digitalt læringsmateriell	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Ladeinfrastruktur	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Matvarer, frukt og grønt, kjøttvarer	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Bakerivarer	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja
Sykehjemstekstiler	Rammeavtale	1	Nei	Nei	Ja

Oppgi hvilken mal for etiske- og sosiale kontraktsvilkår og mal for kvalifikasjonskrav som er brukt i anskaffelsene listet opp i tabellen (Etisk handel Norge, Difi, egen mal, annen mal.)

Lærebøker og digitalt læringsmateriell, Matvarer og Bakerivarer: FIK sin egen mal med utgangspunkt i tidl Difi sin mal

Ladeinfrastruktur: Viken fylkeskommune sin egen mal

Service og kjøkkenutstyr og Sykehjemstekstiler: tidl Oppegård kommune sin mal

2.3 Oppfølging av etiske- og sosiale krav i kontraktsfasen

Hvilke enkeltprodukter/varer har vært gjenstand for kontraktsoppfølging i rapporteringsåret (kan også innbefatte enkeltprodukter/varer på avtaler inngått tidligere år)?

For 2020 har det ikke vært kjørt kontroll. Det er planer om det på flere kontrakter av kontraktsforvalterne i 2021.

Beskriv oppfølgingstiltak og -aktiviteter virksomheten har gjennomført overfor leverandører i rapporteringsåret for å påse etterlevelse av de etiske- og sosiale kravene i kontraktsfasen:

Hvor mange leverandører har vært gjenstand for kontraktsoppfølging knyttet til etiske- og sosiale krav i rapporteringsåret (gjelder avtaler inngått i rapporteringsåret og avtaler inngått tidligere år)?

Er det i rapporteringsåret identifisert avvik fra de etiske- og sosiale kontraktskravene hos aktører i leverandørkjeden?

Hvis ja : Angi type avvik, hvor i leverandørkjeden avvikene er identifisert, tiltak iverksatt for å rette avvikene, samt status.

Type avvik (barnearbeid, HMS, lønn, arbeidstid, etc)	Hvor i leverandørkjeden	Tiltak iverksatt for å rette avvik	Status

Beskriv erfaringer i arbeidet med anvendelse av etiske- og sosiale krav i anskaffelsesprosessen.

I 2020 har Nesodden kommune hatt etterlevelseskontroll og jobbet med forbedringer som følge av gjennomgangen. Nesodden kommune har kommet langt på den tiden de har hatt en 100% rådgiverstilling på innkjøp, og med mye av grunnmuren på plass blir det kapasitet til å få oversikt over tilsyn og kontroller som kommunens samarbeidspartnere planlegger for 2021. Kommunen sikrer seg best mulig kontraktsoppfølging gjennom å delta på samkjøpsavtaler med for eksempel Viken fylkeskommune, Oslo kommune og Bærum kommune.

Generelt sett er mindre kommuner avhengige av at det utvikles sentrale verktøy som de kan benytte seg av i oppfølgingsarbeidet.

3. PÅDRIVERROLLE

Pådriverrolle, dialog og kommunikasjon

Foto: Shutterstock

3. PÅDRIVERROLLE, DIALOG OG KOMMUNIKASJON

3.1 Øke oppslutning internt og eksternt

Har virksomheten gjennomført tiltak/aktiviteter internt og eksternt i rapporteringsåret for å øke bevisstheten, kunnskapen og oppslutningen om etisk handel.

Ja

Hvis ja, beskriv tiltak/aktiviteter

Type tiltak	Formål	Målgruppe
Publisert maler og rammeverk	Tilgang til korrekte maler og nødvendig informasjon ved inngåelse av lokale avtaler	Alle som skal gjennomføre en anskaffelse; stor eller liten
Sikret tilgang til nødvendig informasjon	God tilgang på nødvendig informasjon	Alle som skal bruke kommunes midler for å dekke virksomhetens behov

3.2 Kommunikasjon

Hvordan virksomheten kommuniserer internt om sitt arbeid med etisk handel.

Via intranett, e-post, lederinformasjon og politiske møter.

Hvordan virksomheten kommuniserer eksternt om sitt arbeid med etisk handel.

Gjennom kommunens nettside og politiske møter.

Kontakt:

Nesodden kommune

Tanya Omtvedt Aslakrud

tanya.aslakrud@nesodden.kommune.no

90629479